

Aan burgemeester en wethouders

Zaaknummer	4845728	Portefeuillehouder(s)	Marjan van Munster
Leidinggevende/ programmamanager	Peter Turkesteen	Vertrouwelijk	Nee
Ambtenaar	Hanane Nassiri en Daphne van Tilburg	Datum in college	2 december 2025
Telefoonnummer	0615513886	Datum fataal	Nee

Onderwerp: **Arnhemse accenten maatregelen Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1)**

Kernboodschap

De Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1) treedt per 1 januari 2026 in werking. De wet is bedoeld om de huidige Participatiewet eenvoudiger, mensgerichter en meer op vertrouwen gebaseerd te maken. De nieuwe wet bestaat uit drie sporen, die elk zijn onderverdeeld in verschillende fasen. De eerste fase van Spoor 1 bevat elf maatregelen die snel uitvoerbaar zijn en direct verbetering brengen. Zeven daarvan moeten we uitvoeren zoals ze wettelijk zijn bepaald. Voor vier maatregelen laat het Rijk beleids- en uitvoeringsruimte voor lokaal maatwerk. We hebben gekeken naar hoe Arnhem deze ruimte kan en wil benutten. Na vaststelling worden de maatregelen verwerkt in onze richtlijnen.

Voorstel

1. Vanaf 1 januari 2026 geen zoektermijn op te leggen voor jongeren onder de 27 jaar.
2. Vanaf 1 januari 2026 de termijn van de verkorte aanvraagprocedure bijstandsuitkering te verruimen naar negen maanden bij herinstroom vanuit arbeid.
3. Te onderzoeken of bij een heraanvraag voor een bijstandsuitkering de verkorte aanvraagprocedure met een termijn van twaalf maanden mogelijk is én voor zoveel mogelijk inwoners toegankelijk gemaakt kan worden.
4. Vanaf 1 januari 2026 maximaal drie maanden voorafgaand aan de melding, bijstand met terugwerkende kracht toe te kennen in individuele situaties, zoals beschreven in bijlage 'Uitwerking invoering Participatiewet in balans'.
5. Vanaf 1 januari 2026 bepaalde giften, zoals beschreven in bijlage 'Uitwerking invoering Participatiewet in balans', in individuele gevallen als verantwoord aan te merken.
6. De raad met bijgevoegde brief te informeren over de Arnhemse accenten voor de maatregelen van de Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1).

Inleiding

De Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1) treedt per 1 januari 2026 in werking. In de bijlage 'Uitwerking invoering Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1)' is een overzicht opgenomen van alle maatregelen en een toelichting hierop. De collegebevoegdheid voor lokale invulling betreft:

- Zoektermijn jongeren onder de 27 jaar (artikel 41, elfde en twaalfde lid, van de Participatiewet);
- Verruiming verkorte aanvraagprocedure bijstandsuitkering (artikel 43a van de Participatiewet);
- Terugwerkende kracht bij aanvragen bijstandsuitkering (artikel 44, vijfde lid, van de Participatiewet);
- Ontvangsten en vrijlating van giften (artikel 31, tweede lid, onderdeel s, van de Participatiewet).

Zie verder raadsbrief.

Beoogd effect

Vaststellen van de maatregelen Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1) en de invoering ervan per 1 januari 2026, zodat we meer maatwerk en betere ondersteuning kunnen bieden aan onze inwoners.

Argumenten

- 1.1 *Omdat het veelal om kwetsbare jongeren gaat die het zonder ondersteuning en perspectief niet redden en we hen daarom in beeld willen houden, vinden we het verantwoord om voor jongeren geen zoektermijn op te leggen.*
Zie raadsbrief onder 'Zoektermijn voor jongeren'.
- 2.1 *De verruiming draagt bij aan een eenvoudige en toegankelijke herinstroom.*
Zie raadsbrief onder 'Verruiming verkorte aanvraagprocedure bijstandsuitkering'.
- 2.2 *Technische uitvoerbaarheid voor de verruiming naar de wettelijke toegestane twaalf maanden vraagt om een tussenstap.*
Een verruiming naar negen maanden is met ons huidige systeem technisch goed uitvoerbaar. Hiermee geven we invulling aan de landelijke ruimte voor maatwerk en sluiten we ook aan bij de uitvoeringspraktijk.
- 3.1 *De mogelijke verruiming naar twaalf maanden en het toegankelijk maken voor meer inwoners kost tijd om technisch goed uitvoerbaar te maken.*
In januari 2026 gaan we onderzoeken of bij een heraanvraag de verkorte aanvraagprocedure voor een termijn van twaalf maanden mogelijk is én voor zoveel mogelijk inwoners toegankelijk gemaakt kan worden.

- 4.1 *Door een eerdere inzetdatum van de uitkering toe te kennen, is het mogelijk nieuwe schuldsituaties te voorkomen of minder te laten groeien.*
Zie raadsbrief onder 'Terugwerkende kracht bij aanvragen bijstandsuitkering'.
- 5.1 *De wet laat ruimte om beleid op te stellen welke giften in individuele gevallen als verantwoord worden aangemerkt.*
Zie raadsbrief onder 'Ontvangsten en vrijlating van giften'.
- 5.1 *We nemen de raad graag mee in wat de vertaling van de Participatiewet in balans voor Arnhem betekent.*

Kanttekeningen en risico's

- 1.1 *Door geen zoektermijn te hanteren, leven we de wet niet tot op de letter na.*
Wij komen na een melding van een jongere in bijna alle gevallen tot de conclusie dat een zoekperiode niets toevoegt. Omdat het veelal om kwetsbare jongeren gaat, leggen wij slechts in uitzonderlijke gevallen de zoekperiode op. Juist het eerste contact met een jongere, waarbij we perspectief en ondersteuning bieden en direct een uitkeringsaanvraag mogelijk maken, is belangrijk voor de binding. Wachten is simpelweg niet de oplossing en dus sturen wij een jongere niet weg, maar bieden wij ondersteuning aan naar werk, maatschappelijke participatie, scholing of andere dienstverlening. Wij achten het daarom ook verantwoord om deze keuze te maken.

Financiën

Financieel is er sprake van beperkte extra lasten. Deze zijn op te vangen binnen bestaande budgetten. Hiervoor is geen begrotingswijziging nodig.

Uitvoering

Na vaststelling worden de maatregelen in onze richtlijnen verwerkt. De benodigde (proces)aanpassingen om de wet uit te kunnen voeren worden in gang gezet om per 1 januari 2026 aan de wet te kunnen voldoen.

Communicatie

We informeren inwoners, collega's en partners zodat wij weten wat de veranderingen betekenen. Zie ook de bijlage 'Uitwerking invoering Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1)'.

Bijlagen

Stukken voor college

- Raadsbrief Arnhemse accenten maatregelen Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1)
- Bijlage Uitwerking invoering Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1)

COLLEGENOTA

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsbrief Arnhemse accenten maatregelen Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1)
- Bijlage Uitwerking invoering Participatiewet in balans (eerste fase van Spoor 1)